

ע"כ. ואין לומר דפיחת ברווחיו כדי שיכואו הרבה קונים ובזמן מועט ימכור סחורתו ויחזור לבית המדרש, דז"א דבין ק' מוכר שלו תחלה, כהולכה דעושים כן לתיח.

^{אוצר החכמה}

(פח) מ: והא אי"א ולא בלע (אף דישנים הו') ארי"נ במזופפין שנו, אביי אמר אפילו חימא של מזופפין כיון דשעון שעון. וק"ק דהוי מחלוקת במציאות אם אי"א ולא בלע או לא ופוק וניחזי אם נתמעט שיעור היין בהסמנה בישנים. ולי"ק דכמ' דבנלעים כך פולטים מהיין הישנים (והו' לפגם) ואין להכיר חילוק בשיעור היין.

^{אוצר החכמה}

(פט) מ: לצורכו חייב לצורכה פטור. וצ"ע מה חידוש יש ולצורכה פטור, הא מיירי דמסלילה ע"מ להוציאה ממקום חורפה ששם קרובה להשתכר כדפ"ה, ודאי זה חלק מחיובי שמירה שילסלה מההפסד. וי"ל דחידוש דמחנ"י הוא דק לצורכו לבד חייב, משא"כ אם נצטרף ל"לצורכו" גם ה"לצורכה" פטור כיון שאין עצם הפעולה סותרת דעת בעלים, אף דחוספת מחשבה לצורכו חסרון הוא.

(צ) מ: אם משהניחה נשברה בין לצורכו בין לצורכה פטור. וגם כאן אין ה"לצורכה" מיותר, דבא לגלות הסיבה שלצורכו פטור והא משום דכמו שהלצורכה פטור כיון דפועל משומר, כן ה"לצורכו" אם רק הניחה "הרי היא ברשות בעלים כבתחלה (וש"י) דחוזרת השמירה לקדמותה.

(צא) מא. חרגמה רנבי"א קמיה דרב דנסלה ע"מ לשלוח בה יד. ולא רצה להעמיד בפשטות בנסלה ע"מ לגזול, מדעיקר זה חסר במשנה, ולא הוזכר מגזילה. [להנה תוס' סד"ה שנסלה הקשה דלכ"ע יתחייב כיון דניחא ליה דתיהוי כולה בסיס להאי רביעית, ותירץ דמחנ"י איירי אפי' משכן ולא מנסר פורתא אגב האחר. וצ"ע דהא גם במחנ"י דדף מג: תני חבית סתם, ומ"מ פירשו בדף מר. אליבא דשמואל דודאי מיירי בחבית של יין, וא"כ גם סתם מחנ"י דידן מיירי בדומיא דמחנ"י הבא ביין. ונצטרף לומר דבזה גופא חלקו האמוראים, דכאן סביר דגם משכן מיירי, ושם סביר אליבא דשמואל דדוקא ביין.]

(צב) מא. שני רש"י ד"ה שליחות יד מתאימים מעט מלה במלה, ולמה כתבו פעמיים. לכאורה י"ל דלולי רש"י ה"א דע"כ רב ולוי חולקין באיזה מין שליחות יד אחרת מחל"י דר' נתן בר אבא ור' יעקב בר אבא, דהא מדאמרו דבריהם לפני רב ורב קיבל את שניהם משמע ולא הכריע ביניהם להחליט שצריכים חסרון או לא, ואיך בא עמשינו במחלוקת עם לוי. לכן פירש רש"י שוב דמיירי רב ולוי באותה מחלוקת סקודס, ואף ולא הכריע לעיל, מ"מ כאן חולק אלוי.

(צג) מא. תוס' סד"ה הא וז"ל ומשני שהניח מקלו ותרמילו עליה כ"כ בחוזק עד שרצתה לפניו ע"כ. ואף ולשון "הניח מקלו" לא משמע בסך, מ"מ כיון דכדי לזרזה שחלף עם המקל למקום פלוני בא להכשיה, למה לו להכיש ואח"כ להניח בשבירו להניח בחזקה לקיים שניהם הזירוז וההעלאה.

(צד) מא. תוס' ד"ה דיקא וז"ל וא"ח בפ"ק דקידושין תניא או שהכשיה במקל ורצתה לפניו דאקרי משיכה ולא הויא הסחשה ע"כ. וק"ק דדילמא גם שם יש הסחשה בהכשיה ומ"מ עושה כן כיון שקשה לו למשוך גוף הבהמה, ומותר על פרוטות של הסחשה כדי לקנותה. ולי"ק דכוונתם דכמו שם הלשון הכשיה לא בא לרמז הסחשה, ולמא גם כאן לא כווננו לכך ומה "דייקא נמי" אי"א. ותירצו שם יש צורך בהכאה ואיז דיוק דמכיש משא"כ כאן דאין צורך להכאה ע"כ בא לרמז הסחשה.

^{אוצר החכמה}

(צה) מא. ומדכ סבר שליחות יד צריכה חסרון לוי סבר שליחות יד אינה צריכה חסרון מ"מ ולוי. וצ"ע הלא יש להקשות "מאי טעמא" גם אם אחר סובר כן ומלישנא דגמ' משמע דק עמשינו מקשים כן אחר דדייקנו ולוי הוא דסובר כן. ועוד למה צריכים כמלל להביא דיוק זה המוכן מאליר. וגם דברי רש"י ד"ה לוי הם אך למותר. ולכאורה י"ל דכאן באו לחדש יסוד באמירת דבר משם אומרו, דכיון דדברי לוי להלכה הוא כדפסקו הרי"ף והרמב"ם ז"ל, לא די שנזע ולוי הוא מסד הדיוק מרב, אל"כ יש לאומרו בפה מלא דא"כ מדיוק חזק יתגלגל הדבר לדיוק חלש וסו"ס לא יאמר הדבר משם אומרו. ולזה כוון רש"י ז"ל דאע"ב דידוע לנו ממילא שהוא סובר דאין צריך חסרון מדהוי בר פלוגתיה דרב, מ"מ יש לאמר בהדיא דהוא סובר כן.

(צו) מא: תוס' ד"ה לומר לך של"י אינה צריכה חסרון וז"ל ואי"ת התינת ש"ש ואייתר קרא להכי אלא משי"ח מני"ל כו' (ואין לומר אה"נ דיש לחלק כן, מזהשוו לוי להא דר' יוסי בן גהוראי ע"כ כדא ש"סא אזלי) וי"ל כיון דשליחות יד חייב בחרייהו אין זה אלא גילוי מילתא למילף דין של זה בזה ע"כ. אבל מה"א סברו ולא שייך גילוי מילתא, ושאני ש"ש כיון שאין השומר עושה לו טובה משמירתו דהא מקבל כסף, לכן יש הקפדה שלא לשלוח יד אפי' משעדיין אין חסרון, משא"כ משי"ח ה"א כיון שעשה לו טובה משמירתו בחנם, פתורת הכרח הסוב אינו מקפיד משל"י אא"כ יש חסרון. ובתירוצ

סבירי דאף דיש לחלק כן מסברא, מ"מ כיון שהתורה השתמשה באותו לשון י"אם לא שלח" לא מסברא דאותו לשון מתפרש שני אופנים, ואם משי"ע ע"כ הוא בלי חסרון ה"ה משי"ח, וזה גילוי מילתא בפירוש המלים אבל לא בסברא. וכן כתב המהר"ם ז"ל ד"ה רבא וז"ל דמשלמא לעיל משי"ח כתיב שליחות יד בהדיא בקרא ומשי"ע ג"כ כתיב של"י בהדיא אמרינן גילוי דממו של"י דכתיב גבי משי"ע הוי פירושו בלא חסרון הי"נ האי של"י דכתיב גבי משי"ע הוי פירושו ג"כ בלא חסרון כו' ע"כ.

(צז) מא: רש"י ד"ה ואיך וז"ל האמורה משי"ע ע"כ, ד"ה לא תאמר דיו. לבאורה בכיוון העמיד רש"י החידוש משי"ח ואינה צריכה חסרון ומשי"ע ולא אמרינן הדיו, ולפ"ז יש ללמוד גם משי"ח ולא אמרינן דיו כעין מה דפי' המהר"ם ז"ל דיש גילוי ושאינו שליחות יד משאלה, דמה שנעשה שלא מדעת בעלים אין בו פסול בעלים ולכן משלמא גם משי"ח נדע חילוק זה. וכן חייב באין בה חסרון הנאמר משי"ח שפיר יש ללמוד משי"ח לשי"ע או מטעם גילוי כופי' חוס' בתירוצו הראשון או מטעם דגם ר"א מורה דקרן עדיפא כתיב ב' וחוס'. אבל אילו להפך החידוש משי"ע הוא באין בו חסרון, איך נלמד משי"ח הקל מיניה. אבל זה גופא צ"ע מניל לבעלי הגמ' להעמיד כן, דילמא החידוש משי"ח הוא. ולא אמרינן דיו, וחידוש משי"ע הוא באין בו חסרון וליכא למילף משי"ח משי"ע, וכן הקשה המהר"ם ז"ל. ולבאורה לא קשה דאחר ששניהם כתובין, הן של"י משי"ח וכן משי"ע שוב אמרינן גילוי מילתא לכל הדעות, דממו משי"ע הלשון של"י הכוונה גם לאין חסרון ה"ה משי"ח, ע"ל בסמך הקודם. והא דתיירץ ב' וחוס' לא סבירי טעם גילוי מילתא היינו לפי הה"א שלא יהיה נכתב של"י משי"ע כלל, כקושיה המהר"ם ז"ל, ע' סימן הבא, אבל אחר שכתוב, המל מודים די"ל גילוי מילתא.

(צח) מא: חוס' בא"ד רבא וז"ל והיינו משום כדפיל דכיון דשל"י חייב בתרומתו גלוי מלתא בעלמא למילף דין של זה בזה ע"כ. וחמה המהר"ם ז"ל וז"ל יש להקשות דאין זה דומה לדלעיל דמשלמא לעיל משי"ח כתוב של"י בהדיא בקרא ומשי"ע ג"כ כתיב של"י בהדיא אמרינן גילוי דממו של"י דכתיב גבי משי"ע הוי פירושו בלא חסרון הי"נ האי של"י דכתיב גבי משי"ע הוי פירושו ג"כ בלא חסרון, אבל הסא כו' א' הוי כתיב של"י גבי משי"ח לבד למילף לן ולא לפסול בבעלים מהיכי הו"ל למילף משי"ע ולא לפסול בבעלים, אי משי"ח הא סיל דלא ילפינן משי"ע משי"ח כו' ונראה ליישב כו' כיון דכתב וחמנא של"י משי"ח למילף ולא אמרינן דיו ואינו פסול בבעלים כיון דהוי שלו מוצת הבעלים ה"ה משי"ע אפי' לא הוי כתוב גביה של"י בהדיא כו' ע"כ. אבל עדיין צ"ע דילמא בא הייתור ושומר חנם לחוש דגם בלי חסרון חייב וזה א"א ללמוד משי"ע משי"ח לר"א, וממילא מוכרחים להעמיד ייתור משי"ע ג"כ לאין חסרון, ומנלן ייתור לחוש ולא אמרינן דיו בין משי"ח ובין משי"ע.

(צט) מב. ומודי שמואל בע"ש ביה"ש ולא אסחוריהו רבנן. וכיון דהמפקיד יודע שזהו הדרך של השומרים (שמחת הסודה לא יקברוהו) ע"מ כן הפקיד וייתר על תביעתו לקבור, וזהו ההסבר בסיפא דמתני' דאם שימר כדרך השומרים פסול אף שבדרכם איכא קצת פשיעה, מ"מ כיון דהבעל יודע שזהו דרכם, ע"מ כן הפקיד.

(ק) מב. והאידנא דשכיחי גשואי אין להם שמירה אלא משמי קורה. והא דהרמב"ם ז"ל פ"ד ה' שו"פ הי"ד הביא דין שמירה בקרקע הוא משום דבזמנו לא היו שכיחי גשואי, ולבאורה אין צורך לפרש דבירסא אחת היה לו כדמזו הה"מ וכדפירוש הלח"מ. וגם י"ל דהר"ף לא הביאו משום שינוי המצב, ועוד י"ל כד"ק הריסב"א ז"ל מסוגיא דלקמן דשומר שמסר לאימיה וז"ל דמהכא משמע דאפי' משלהם היו רגילין לקבור תחת הקרקע (ולא כבודורו של שמואל שהיו גשואי) ואפי' משי"ח חייבין לעשות כן בדורות ההם ע"כ, ולכן פסק הרמב"ם כמסקנת הגמ'.

(קא) מב: רש"י ד"ה מריה חזורה סעין. וז"ל ושואל שמחה בהמתן אצלך ותובע את האפוסטרופוס ע"כ. לבאורה כוונתו דאין מקום ל"סעין" נגד האפוסטרופוס, וכיון שכבר שילם הוי כמותר על כל טענותיו נגדו, אלא ששואל, היינו שמבקש, מהאפוסטרופוס שיתבע את הבקרא לדין והוא יעמוד במקומו כדפ"ה לקמן, ורק את זה תובע מן האפוסטרופוס.

(קב) מב. לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותו. אין שום חידוש בזה, ע"ל דף כט., אלא אגב סיפא נקשה, ושם החידוש דהא לר"נ אינו שואל ורבא סבר דאם אינו שואל גם משי"ע לא יהא וקמ"ל מתני' דאז דהוי שואל או משי"ע, כ"א לשיטתיה.

(קג) מב. א"ל רבא לר"נ לדיך דאמרת נאנסו לא כו' אי שואל לא הוי משי"ע נמי לא הוי. והיינו משי"ח הראב"ד ז"ל הובא בראש ז"ל סכ"ו דאינו שואל וז"ל לפי שירא לשלוח בהן יד לקנות בהן סחורה שמא יבוא המפקיד לחבוע פקדונו ע"כ, לכן גם לא מכיר סובתו להנאתו להיות משי"ע. ור"נ השיב דמכיר סובה גם משביל הנאה בדיעבד (אם יהיה צורך גדול להשתמש במעות להרויח בהן), והואיל ונהנה מהנה לבעלים להיות משי"ע.